

Høringsuttalelse vedrørende utredning om hvordan høyere utdanning kan bidra til å dekke langsiktige kompetansebehov i arbeids- og velferdsforvaltningen

“Tjenestene som NAV tilbyr skal bedre tilpasses brukernes behov, og gjøres mer helhetlige. Det er fastslått at NAV skal bygges med brukermedvirkning. Det betyr at representanter for brukerne skal få uttale seg om planlegging, gjennomføring og evaluering av etatens tjenester og drøfte virksomheten på vegne av brukergrupper.” Fra boka "Brukermedvirkning i NAV" Tone Alm Andreassen

Samarbeidsforum ved KREM, takker for muligheten til å gi innspill til de utfordringene og forslagene rapporten påpeker. Vi er positive til mange av forslagene som kommer frem men vi har kommentarer og innspill til flere av anbefalingene

KREM arbeider som en av flere aktør i flere prosjekter i Norge, blant annet HUSK og Barnefattigdomsprosjekter og prosjektet fra Fengsel til kvalifiseringsprogrammet. Erfaringer fra dette arbeidet viser oss at det i Nav også mangler annen vesentlig kompetanse enn det som fremheves i rapporten. Vi vil i denne sammenhengen fremheve behovet for å øke prosjekt, prosess og metode kompetanse. Det drives flere vellykkede metode og modell prosjekter i Norge. Prosjektene er en arena for læring og kompetanseutvikling, men veien inn i tjenesten er lang og kompetansen overføres i alt for liten grad til øvrige ansatt.

Nav skal bidra til at flere mennesker kommer i arbeid og kompetanse knyttet til endring, endringsprosesser, samhandling og utviklingsorientering er sentralt. Vi erfarer også at det er et stort utviklingspotensial ifht å jobbe mer systematisk med brukermedvirkning både på individ og systemnivå, og ifht utvikling av mer bredde og treffsikkerhet i tiltakene

Med bakgrunn i dette vil våre innspill være knyttet til behovet for nye samarbeidsformer, arenaer og aktører for å nå målet om flere mennesker i arbeid.

Kompetansebehov i arbeids og velferdsforvaltningen

Rapporten peker på at NAV er i behov av en kompetansestrategi og at NAV i tilknytning til en slik strategi kontinuerlig bør kartlegge og evaluere sitt kompetansebehov og at dette eksempelvis kan foregå gjennom et internt kompetanseverktøy. Vi vil i tillegg til et slikt internt kompetanseverktøy foreslå at NAV også benytter verktøy som allerede er utprøvd i regi av HUSK eksempelvis i Bærum, der brukere sitter i prosjektledelsen og har utviklet refleksjonsseminarer der ansatte og brukere **sammen** kartlegger og evaluerer tjenestene. Dette er å anse som likeverdige tilbakemeldinger og evalueringer som bør danne grunnlag for justeringer og forbedringer i tjenestene og som grunnlag for kompetansehevende tiltak i NAV. Videre bør denne kunnskapen kommuniseres til universitets og høyskolesektoren som utdanner fagpersoner som skal jobbe i NAV systemet. Dette vil sikre en evaluering av kompetansebehov basert på brukernes behov og sammensetning. På den måten kan de sikre økt måloppnåelse og en tjeneste som i større grad samspiller med gruppene den er ment å betjene.

Høyskole klinikken på bydel Sagene's NAV kontor gir også gode eksempler på hvordan fagutvikling i sosialtjenesten ikke foregår utenfor men som en integrert del av det

sosiale arbeidet. Det utvikles nye avklaringsmetoder med utgangspunkt i hvordan sosialarbeideren og brukeren kan samarbeide målrettet og effektivt.

Hortensia prosjektet i Horten har som overordnet mål å bekjempe fattigdom blant barn og unge i Horten kommune. Dette skal skje gjennom utvikling av en tjeneste modell og praksismetode som ivaretar behovet for en helhetlig, koordinert og brukerorientert bistand. Sentralt i prosjektet er at det skal dannes varige strukturer, og modell, metode og tiltak skal nedfelles i en kommunal handlingsplan. Den metodikk og modellutprøving som utvikles i denne type prosjekter bør i større grad danne grunnlag for kompetansehevende tiltak. Slikt arbeid forutsetter nye måter å arbeide på og fordrer kompetanse på å utvikle metoder og modeller og implementering av disse i praksis.

Utdanning

Utredningen peker på at det er hensiktsmessig med et bredt spekter av respondenter i rekrutteringen men etterlyser i større grad rekruttering av personell med mastergradsutdanning. Vi etterlyser et enda bredere spekter i rekrutteringen, der erfaringsbasert kompetanse også etterspørres. KREM har i samarbeid med Diakonhjemmet, avdeling for sosialt arbeid utviklet Brobyggerstudiet med første oppstart høsten 2010. Brobyggerstudiet er et høyskolestudium som skal bidra til ny kunnskap og kompetanse for utvikling av offentlige og frivillige tjenester. Studiet passer for ansatte i NAV, det frivillige og mennesker med brukerfaring. Det er et studium der erfaring og fag spiller på samme lag. Studiet vil utdanne kandidater som kan spille en konstruktiv og kreativ rolle som brobyggere mellom enkeltmennesker og forvaltning og næringsliv.

Videreutdanning

Rapporten peker på at det vil være hensiktsmessig å styrke kompetansen på områdene juss, veiledningskompetanse og arbeidslivskunnskap. På bakgrunn av Samarbeidsforums og KREMs mangeårige erfaring med og kontakt med brukere av offentlige tjenester vil vi i tillegg understreke behovet for å styrke kompetanse på samarbeid og kommunikasjon, relasjonell og personlig kompetanse. Sett i lys av NAVs arbeidsområde bør NAVs arbeidsformer i mye større grad anlegge et helhetlig syn for å hjelpe mennesker ut i arbeid. For å unngå ytterligere reproduksjon av sosial ulikhet er det nødvendig å tenke og handle helhetlig og med et familieperspektiv. Dette bør gjenspeiles i NAVs samarbeid med andre relevante aktør og trekke inn nye aktører i samarbeid om tjenestene.

Det må stimuleres til forskning av relevans for NAV

HUSK blir fremhevet som et positivt rammeverk for erfaringsbasert forskningsaktivitet. Resultatet av HUSK kan vise til nye samarbeidsmetoder og modeller som er direkte relevant inn i NAVs arbeidsform og det bør dannes flere arenaer der dette arbeidet og den kunnskap som kommer ut av HUSK deles med ansatte i NAV lokalt og sentralt og danner grunnlag for implementering av nye arbeidsformer. NAV er i behov av mer erfaringsbasert forskning som kan bidra til å utvikle en mer tilfredsstillende arbeidssituasjon for ansatte og mer målrettede tjenester overfor brukerne.